

Bruxelles, den 28.6.2023
SWD(2023) 230 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE
RESUMÉ AF RAPPORTEN OM KONSEKVENSANALYSEN

[...]

Ledsagedokument til

forslag til Europa-Parlaments og Rådets forordning

om en ramme for adgang til finansielle data og om ændring af forordning (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010, (EU) nr. 1095/2010 og (EU) 2022/2554

{COM(2023) 360 final} - {SEC(2023) 255 final} - {SWD(2023) 224 final}

Behov for handling

I og uden for den finansielle sektor er der en teknologidrevet tendens til øget anvendelse af data og datadeling. I overensstemmelse med strategien for digital finans, der blev offentliggjort i 2020, står fremme af datadrevne finans også højt på Kommissionens dagsorden. Dataøkonomien, der er drevet af produktion og anvendelse af data, har et betydeligt vækspotentiale. Blandt de forskellige sektorer er de finansielle tjenesteydelser den største bruger af data i EU med brede forbindelser til andre sektorer. Frigørelse af yderligere innovationspotentiale i denne sektor er derfor afgørende for en vellykket gennemførelse af Kommissionens bredere datastrategi.

På trods af det betydelige potentiale hæmmes mange innovationer af, at kunder til finansielle tjenesteydelser ikke har reel kontrol over deres data ud over betalingskonti, der er omfattet af det reviderede betalingstjenestedirektiv. Dette gør det vanskeligt for dem at dele dataene med andre udbydere, som kunne have anvendt dem til at levere datadrevne finansielle tjenester og informationstjenester til kunderne. Der er flere grunde hertil: For det første mangler kunderne tillid og tøver derfor med at dele deres data. Selv om kunderne ønsker at dele deres data, er dette for det andet vanskeligt i praksis, navnlig på grund af den uklare retlige situation med hensyn til databrugernes adgang til sådanne data. For det tredje er kundedata og datagrænseflader i den finansielle sektor ud over betalingskonti sjældent tilgængelige, og hvis de er, er de i vid udstrækning ikke standardiserede, hvilket gør databehandling dyrere. Endelig mangler dataejere incitamentet til at udvikle grænseflader af høj kvalitet, der opfylder databrugernes operationelle krav.

Som følge heraf er det vanskeligere for nye markedsdeltagere og mindre innovative tjenesteudbydere at tilbyde skræddersyede produkter og tjenester, der bedre kan passe til specifikke kundebehov, mens forbrugerne ikke kan få adgang til disse innovative tjenester og vil betale højere gebyrer for tjenester på grund af begrænset konkurrence. Desuden forhindrer de eksisterende hindringer virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder (SMV'er), i at drage fordel af bedre, mere bekvemme og automatiserede finansielle tjenesteydelser. Disse hindringer viderefører også suboptimale kundeoplevelser i finansielle institutioner ved at bremse deres digitale omstilling og står over for tredjepartsdatabrugere med tabte forretningsmuligheder. For økonomien som helhed skaber dette et afbræk i indførelsen af datadrevne forretningsmodeller, hvilket resulterer i lavere private investeringer, mindre udbredelse af innovative tjenester og en generel mangel på tillid til datadeling.

Problemerne er fælles for alle EU's medlemsstater, og da indehavere og potentielle brugere af finansielle data på det indre marked for finansielle tjenesteydelser ofte opererer i flere medlemsstater, er det usandsynligt, at problemerne kan løses af medlemsstaterne alene. Desuden tager EU's nuværende retlige ramme ikke i tilstrækkelig grad fat på de udfordringer, der er skitseret ovenfor. Selv om EU har vedtaget flere retsakter, der finder anvendelse på tværs af alle økonomiske sektorer inden for rammerne af den europæiske datastrategi, er der stadig behov for at supplere disse på sektorplan for at opnå deres fulde virkning. Der er behov for nye sektorspecifikke regler for EU's finansielle tjenesteydelser for at muliggøre skalerbare og mere effektive forretningsmodeller, der kan drage fuld fordel af EU's indre marked, med

det formål at give kunderne — både forbrugere og virksomheder — større kontrol over, hvordan deres finansielle data tilgås og anvendes.

Løsningsmodeller

Der er fremkommet forskellige løsningsmodeller under udarbejdelsen af denne konsekvensanalyse. Løsningsmodellerne tog også hensyn til arbejdet i Kommissionens ekspertgruppe om det europæiske finansielle dataområde og til feedback fra interessenter, der blev modtaget under de offentlige og målrettede høringer om åben finans. De analyserede løsningsmodeller er grupperet efter specifikke mål, som blev formuleret som svar på de identificerede problemårsager: A) øge kundernes tillid til datadeling i den finansielle sektor, B) forpligte dataindehavere til at dele kundedata med databrugere, C) fremme standardisering af kundedata og grænseflader og D) fremme indførelsen af grænseflader af høj kvalitet til deling af kundedata.

Løsningsmodellerne blev analyseret i lyset af deres virkningsfuldhed med hensyn til at nå de specifikke mål, deres effektivitet med hensyn til de dermed forbundne omkostninger og deres sammenhæng med EU's eksisterende lovgivningsmæssige rammer for datadeling.

Den foretrukne løsningsmodels virkninger

Efter en grundig analyse blev følgende pakke af løsningsmodeller anset for at være at foretrække:

- kræve, at markedsdeltagerne stiller dashboards til rådighed for kunder med tilladelse til adgang til finansielle data, fastsættelse af regler om adgang til kundedata og bemyndigelse af de europæiske tilsynsmyndigheder til at udstede retningslinjer om anvendelsesområder for personoplysninger (løsningsmodel A.3)
- give databrugere adgang til udvalgte kundedatasæt i hele den finansielle sektor (løsningsmodel B.2)
- kræve, at markedsdeltagerne udvikler fælles standarder for kundedata og grænseflader vedrørende data, der er underlagt obligatorisk adgang i henhold til det specifikke mål B som led i ordninger for deling af finansielle data (løsningsmodel C.1)
- kræve, at dataindehavere indfører applikationsprogrammeringsgrænseflader til gengæld for kompensation, gennemførelse af de fælles standarder for kundedata og grænseflader, der er udviklet som led i ordninger for deling af finansielle data i henhold til mål C, og krav om, at ordningens medlemmer aftaler det kontraktlige ansvar (løsningsmodel D.3).

Politikken for åben finans vil have en positiv indvirkning på samfundet og miljøet samt på de grundlæggende rettigheder og SMV'er. Kunder, der er villige til at dele deres data, vil drage fordel af nye produkter og tjenester, som vil forbedre deres økonomiske resultater. Samtidig vil det nøje definerede anvendelsesområde for dette initiativ udelukke datasæt med den største risiko for økonomisk udstødelse af sårbare forbrugere. Desuden vil dashboards med tilladelse til adgang til finansielle data kombineret med adgangsregler og anvendelsesområder for personoplysninger beskytte kunderne mod andre potentielle negative indvirkninger på databeskyttelse og retten til privatlivets fred.

Kundeoplysninger vil kun blive delt efter anmodning fra kunden og i overensstemmelse med EU's generelle forordning om databeskyttelse (GDPR) i tilfælde af personoplysninger, hvilket vil øge kundernes generelle tillid til datadeling. Dataindehavere vil skulle give adgang til kundedatasæt fra hele den finansielle sektor, som har en høj merværdi for databrugere og udgør en lav risiko for kunderne med hensyn til økonomisk udstødelse. Dette vil muliggøre øget konkurrence, bedre adgang til finansielle tjenesteydelser og bedre kundeoplevelse gennem automatisering. Et krav om, at markedsdeltagerne skal overholde et system til udvikling af fælles data- og grænsefladestandarder, vil påvirke både dataindehavere, databrugere og kunder og lette direkte konnektivitet mellem dataindehavere og brugere og dermed reducere omkostningerne ved dataadgang og -behandling.

Dataindehavernes ret til at kræve rimelig kompensation for at stille standardiserede tekniske grænseflader til rådighed vil give dem klare incitamenter til at foretage de nødvendige investeringer i grænseflader af god kvalitet og fremskynde udrulningen i sektoren. Dataindehavere skal investere i tekniske grænseflader, men omkostningerne ved at oprette dem vil med tiden blive væltet over på databrugere. Ved at begrænse størrelsen af denne kompensation i overensstemmelse med bestemmelserne i forslaget til dataforordningen, som begrænser den omkostningsmæssigt for databrugere, der er SMV'er, holdes risikoen for uønskede konkurrencebegrænsende virkninger under kontrol.

SMV'er, som enten kan være databrugere eller kunder, vil drage fordel af rammen for åben finans i begge disse kapaciteter. Som kunder vil deres sikkerhed og tillid til dataudveksling blive styrket, og de vil kunne få adgang til mere innovative tjenester, hvilket kan reducere deres omkostninger og bidrage til deres konkurrenceevne. Som databrugere vil SMV'er bære omkostningerne ved at stille dashboards med tilladelse til adgang til finansielle data og licenser til adgang til kundedata til rådighed, mens innovative tjenester kan øge deres effektivitet, og standardisering af data vil åbne nye forretningsmuligheder. Initiativet forventes at lette markedsadgangen for innovative nystartede virksomheder, der tilbyder nye typer tjenester, der involverer nye forretningsmodeller.

Selv om virkningen af initiativet vil blive overvåget fra og med dets ikrafttræden, bør der tidligst foretages en evaluering 3 år efter dets gennemførelse. På denne måde vil resultaterne blive baseret på en tilstrækkelig lang observationsperiode.